

TVOJE PRÁVA V EURÓPSKEJ ÚNII

Brno, 15. října 2014

TVOJE PRÁVA V EURÓPSKEJ ÚNII

L'ahko-čitateľný formát

Kto sme?

Sme organizácia ľudí so zdravotným postihnutím v Európe.

Náš názov je Európske fórum zdravotného postihnutia.
Naša skratka je EDF.

V EDF obhajujeme práva ľudí so zdravotným postihnutím v Európe. Myslíme si, že ľudia so zdravotným postihnutím by mali mať v živote rovnaké šance, ako všetci ostatní. Mali by patriť do spoločnosti.

Myslíme si tiež, že ľudia so zdravotným postihnutím by mali rozhodovať o svojom živote.

O ničom, čo sa týka nás, by sa nemalo rozhodovať bez nás!

O čom je táto brožúrka?

Túto brožúrku sme napísali, aby sme hovorili o právach ľudí so zdravotným postihnutím v Európe.

Táto brožúrka ti pomôže naučiť sa:

- čo je to Európska únia a ako funguje,
- čo robí Európska únia pre ľudí so zdravotným postihnutím,
- čo ešte treba urobiť, aby sa ľuďom so zdravotným postihnutím žilo lepšie,
- na koho sa máš obrátiť, keď sa ti zdá, že sú tvoje práva porušované,
- na koho sa máš obrátiť, keď sa ti zdá, že s tebou zaobchádzajú nespravodlivo.

Čo je to Európska únia?

Európska únia je skupina 28 európskych krajín.

Tieto krajiny sa dohodli, že budú spolupracovať a pomáhať si.

Tieto krajiny chcú, aby sa v nich žilo lepšie, jednoduchšie a bezpečnejšie.

Sú to tieto krajiny:

- Belgicko
- Bulharsko
- Cyprus
- Česká republika
- Dánsko
- Estónsko
- Fínsko
- Francúzsko
- Grécko
- Holandsko
- Chorvátsko
- Írsko
- Litva
- Lotyšsko
- Luxembursko
- Maďarsko
- Malta
- Nemecko
- Poľsko
- Portugalsko
- Rakúsko
- Rumunsko
- Slovensko
- Slovinsko
- Spojené kráľovstvo
- Španielsko
- Švédsko
- Taliansko

Spojené kráľovstvo sa rozhodlo, že už nechce patriť do Európskej únie.

Od marca 2019 už nebude členom Európskej únie.

Ako funguje Európska únia?

V Európskej únii je:

- **Európska komisia**
Ľudia v Európskej komisii navrhujú zákony pre Európsku úniu.
- **Európsky parlament**
Každý občan Európskej únie môže voliť ľudí do Európskeho parlamentu.
Zvolení ľudia bránia práva občanov Európskej únie.
- **Rada Európskej únie**
Zástupcovia členských krajín Európskej únie sa stretávajú a tvoria Radu Európskej únie.

Tieto 3 inštitúcie sú pre Európsku úniu veľmi dôležité.
Navzájom spolupracujú, aby sa veci v Európe zlepšovali:

Európska komisia navrhuje zákony.

Európsky parlament a **Rada Európskej únie** sa o týchto zákonoch rozprávajú a rozhodujú, či tieto zákony pre Európu chcú.

Keď sa rozhodnú, že zákon bude v Európe platiť, znamená to že bude platiť vo všetkých členských krajinách Európskej únie.
Aj všetky členské štáty musia zariadiť, aby v nich platil.

Ako Európska únia chráni ľudí so zdravotným postihnutím?

Európska únia musí ochraňovať práva všetkých ľudí.
Mala by chrániť aj práva ľudí so zdravotným postihnutím.
Musí zaručiť, aby sa s nimi zaobchádzalo spravodlivo.
Musia mať rovnaké šance ako všetci ostatní ľudia.

Európska únia a jej členské štáty podpísali Dohovor OSN o právach ľudí so zdravotným postihnutím.

Skrátene ho voláme **dohovor OSN**.

Dohovor OSN je dokument, v ktorom sa hovorí o tom, aké práva majú ľudia so zdravotným postihnutím.

A ako by mali krajiny tieto práva dodržiavať.

Európska únia s dohovorom súhlasila, a preto podľa dohovoru chráni práva ľudí so zdravotným postihnutím.

Európska únia napríklad súhlasila, že zaručí, aby ľudia so zdravotným postihnutím:

- mali rovnaké šance ako všetci ostatní ľudia,
- aby sa s nimi nezaobchádzalo nespravodlivo len preto, že majú zdravotné postihnutie,
- aby sa mohli zúčastňovať na živote v spoločnosti ako všetci ostatní.

Európska únia pripravila dôležitý zákon, ktorý ochraňuje práva všetkých ľudí.

Volá sa **Európska charta základných práv**.

Tento zákon chráni aj ľudí so zdravotným postihnutím.

Píše sa v ňom napríklad, že ľudia so zdravotným postihnutím majú právo na:

- nezávislý život,
- prácu,
- to, aby boli súčasťou spoločnosti,
- to, aby sa zúčastňovali na všetkých veciach v živote, ako všetci ostatní ľudia,
- pohybovať sa, študovať a žiť v ktorejkoľvek krajine Európskej únie. Napríklad Nemecký môže odísť študovať alebo pracovať do Francúzska.

Píše sa v ňom aj to, že je nezákonné zaobchádzať s ľuďmi nespravodlivo len preto, že majú zdravotné postihnutie.

Európska únia má plány, ako zlepšiť dodržiavanie práv ľudí so zdravotným postihnutím.

Tieto plány voláme **stratégie v oblasti zdravotného postihnutia**.

Tieto stratégie pomáhajú Európskej únii meniť život ľudí so zdravotným postihnutím k lepšiemu.

Európska únia žiada svoje krajiny, aby používali európske peniaze pre dobro všetkých ľudí.

Krajiny by mali tieto peniaze použiť na stavanie škôl, ulíc a iných vecí, ktoré sú pre ľudí dôležité.

Tieto peniaze sú veľmi dôležité aj pre ľudí so zdravotným postihnutím.

Môžeme ich použiť na to, aby sme urobili veci prístupné pre všetkých ľudí. Tak aby ich mohli používať aj ľudia so zdravotným postihnutím.

Tieto peniaze tiež môžeme použiť napríklad na to, aby každý mohol chodiť do školy, na úrady, metro, autobusy a iné veci.

Potom môžu ľudia so zdravotným postihnutím študovať, pracovať a žiť ako všetci ostatní.

Aby krajiny tieto peniaze od Európskej únie dostali, musia súhlasiť, že ich použijú aj pre dobro ľudí so zdravotným postihnutím.

Nemali by ich používať tak, že ľudí so zdravotným postihnutím vylúčia. Mali by ich použiť na sprístupnenie vecí pre nich.

Európska únia pripravila zákony, vďaka ktorým sa môžu ľudia slobodne pohybovať medzi jej krajinami.

Voláme to sloboda pohybu.

Sloboda pohybu znamená, že všetci ľudia v Európskej únii majú právo:

- pohybovať sa, študovať a žiť v ktorejkoľvek krajine Európskej únie. Napríklad Nemec môže odísť študovať alebo pracovať do Francúzska
- ľudia môžu kupovať a predávať veci a služby v iných krajinách Európskej únie.

Napríklad Španiel si môže kúpiť počítač z Talianska a nemusí zaplatiť vyššiu daň,

- ľudia môžu prevádzať peniaze, otvoriť si účet v banke alebo si kúpiť dom v inej krajine Európskej únie.

Napríklad Francúzka si môže kúpiť dom v Taliansku za rovnakú cenu ako Gréci.

Sloboda pohybu je veľmi dôležitá.

Európska únia sa usiluje, aby ju mohli využívať aj ľudia so zdravotným postihnutím.

Na ďalších stranách sa dočítaš, ako sa Európska únia snaží zabezpečiť slobodu pohybu ľuďom so zdravotným postihnutím.

Aké práva majú v Európe ľudia so zdravotným postihnutím.

Tvoje práva pri cestovaní

Mali ste niekedy problémy pri cestovaní v Európskej únii?

Európska únia má zákony, ktoré ťa chránia.

Napríklad:

Keď ľudia so zdravotným postihnutím cestujú lietadlom, vlakom, loďou či autobusom, majú právo požiadať o pomoc.

Majú právo vypýtať si túto pomoc zadarmo.

Je lepšie, keď ľudia so zdravotným postihnutím požiadajú o pomoc skôr, ako budú cestovať.

Ľudia, ktorí pomáhajú pri cestovaní, budú na to pripravení.

Keď majú ľudia so zdravotným postihnutím v pláne cestovať lietadlom, loďou alebo vlakom, treba požiadať o pomoc 48 hodín pred cestou.

Keď chcú cestovať autobusom, mali by požiadať o pomoc 36 hodín pred cestou.

Letecká, železničná alebo lodná spoločnosť má potom dosť času a môže sa pripraviť.

Pomôže človeku so zdravotným postihnutím vtedy, keď to potrebuje.

Keď človek so zdravotným postihnutím požiada o pomoc na poslednú chvíľu, môže sa stať, že na to nebudú mať dosť času.

Dopravná spoločnosť nemôže zakázať človeku nastúpiť do lietadla, lode, vlaku či autobusu len preto, že má zdravotné postihnutie.

Môže to urobiť len vtedy, keby bola cesta pre človeka so zdravotným postihnutím nebezpečná.

Ak cestuješ autobusom alebo loďou, môžeš si so sebou vziať niekoho, kto ti pomôže.

Táto osoba s tebou môže cestovať zadarmo.

Viac informácií nájdeš tu, na stránke Európskej únie:

<https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights>

Cestovanie lietadlom

Pri cestovaní lietadlom máš určité práva.

Ak ťa nepustia do lietadla, keď zrušia let, alebo lietadlo mešká viac ako tri hodiny, letecká spoločnosť by ti mala:

- ponúknuť náhradný let
- vrátiť peniaze.

Letecká spoločnosť vracia peniaze len vtedy, keď za meškanie lietadla môže letecká spoločnosť.

Výška vrátených peňazí sa pohybuje od 250 do 600 eur.

Ak lietadlo mešká pre iné príčiny, ako je napríklad zlé počasie, letecká spoločnosť ti peniaze nevráti.

Viac informácií si môžeš prečítať na stránke Európskej únie:

<https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/air>

Cestovanie vlakom

Pri cestovaní vlakom máš určité práva.

Ak vlak mešká viac ako 1 hodinu, môžeš:

- vystúpiť a vypýtať si späť peniaze za lístok
- vybrať si iný vlak bez toho, aby bolo treba za lístok doplatiť,
- zostať vo vlaku a čakať.

Vtedy máš právo požiadať o vrátenie časti peňazí, ktoré si zaplatil za lístok.

Ak za meškanie vlaku nemôže železničná spoločnosť, peniaze ti nevrátia.

Viac informácií sa môžeš dočítať na stránke Európskej únie:

<https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/rail>

Cestovanie autobusom

Pri cestovaní autobusom máš určité práva.

Ak máš v pláne cestovať na dlhšiu vzdialenosť, môže sa stať, že spoločnosť zruší autobusovú linku alebo autobus mešká viac ako 2 hodiny.

Autobusová spoločnosť by mala :

- vrátiť ti peniaze za lístok, alebo
- ti pomôcť nájsť iný autobus bez ďalších poplatkov

Ak ti autobusová spoločnosť v takom prípade nepomôže, môžeš podať sťažnosť.

Takto môžeš dostať späť svoje peniaze za problémy, ktoré ti spoločnosť spôsobila.

Viac informácií sa môžeš dočítať na stránke Európskej únie:

<https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/bus-andcoach>.

Cestovanie loďou

Pri cestovaní loďou máš určité práva.

Ak chceš cestovať loďou a linku zrušia alebo loď mešká viac ako 1,5 hodiny, lodná spoločnosť by ti mala:

- vrátiť peniaze za lístok, alebo
- pomôcť nájsť inú loď bez ďalších poplatkov.

Ak docestuješ do cieľovej stanice neskôr o viac ako 1 hodinu, spoločnosť by ti mala zaplatiť za spôsobené problémy.

Viac informácií sa môžeš dočítať na stránke Európskej únie:

https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/ship/index_sk.htm

Parkovací preukaz EÚ

Európska únia zriadila pre ľudí so zdravotným postihnutím parkovací preukaz. S týmto preukazom sa človek so zdravotným postihnutím dostane na všetky parkovacie miesta pre ľudí so zdravotným postihnutím vo všetkých štátoch v Európskej únii.

Parkovací preukaz môžeš dostať vo svojej krajine od úradu, ktorý to má na starosti.

Viac informácií sa môžeš dočítať na stránke Európskej únie:

<https://europa.eu/youreurope/citizens/national-contact-points>

Právo na prácu

Európska únia má zákony na ochranu práva ľudí so zdravotným postihnutím na prácu.

V týchto zákonoch sa hovorí, že ľudia so zdravotným postihnutím majú právo pracovať ako všetci ostatní.

Nemalo by sa s nimi zaobchádzať zle alebo nespravodlivo len preto, že majú zdravotné postihnutie.

Úrady a všetky inštitúcie by mali byť pre ľudí so zdravotným postihnutím zrozumiteľné.

Napríklad:

- V úradoch by mali byť rampy, aby sa do nich dostali ľudia na vozíku.
- Aby mohli nevidiaci a nepočujúci ľudia bez problémov pracovať, mali by mať možnosť používať pomôcky, ktoré im prácu uľahčia

V Európskej únii môžeme odcestovať do inej krajiny únie a pracovať tam. Máme tam rovnaké práva ako obyvatelia tej krajiny.

Viac informácií sa môžeš dočítať na stránke Európskej únie:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=25&langId=sk>

Dávky sociálneho zabezpečenia

Výraz „**dávky sociálneho zabezpečenia**“ znamená, že krajina dáva peniaze a iné veci ľuďom, ktorí ich potrebujú.

Krajina môže napríklad:

- dať ľuďom so zdravotným postihnutím peniaze a pomôcť im, aby mali lepší život,

- dať peniaze alebo zabezpečiť bývanie chudobným ľuďom,
- dať peniaze ľuďom, ktorí nemajú prácu alebo im pomôcť prácu nájsť,
- zaplatiť chorým ľuďom pobyt v nemocnici,
- dať peniaze starším ľuďom, ktorí už prestali pracovať.

Tieto sociálne dávky sú pre ľudí veľmi dôležité.

Každý občas potrebuje podporu.

Preto je dôležité, aby v sociálnych dávkach mali prístup všetci ľudia.

Vďaka Európskej únii človek dostáva tieto dávky v každej krajine v Európe.

Ak sa presťahuješ do inej európskej krajiny, máš od nej právo na rovnaké dávky ako ľudia, ktorí tam žijú.

Viac informácií sa dočítaš na stránke Európskej únie:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=sk>

Právo na vzdelanie

Európska únia poskytuje ľuďom právo študovať na vysokej škole v hociktovej krajine Európskej únie.

Napríklad belgický študent môže ísť študovať na vysokú školu v Rumunsku a platí za to rovnako ako rumunskí študenti.

Európska únia má programy na pomoc študentom, keď chcú študovať v iných krajinách Európskej únie.

Je to napríklad program, ktorý sa volá Erasmus.

Pomocou programu Erasmus dáva Európska únia študentom peniaze na to, aby časť svojho štúdia strávili v inej európskej krajine.

Majú šancu spoznať inú krajinu a jej kultúru, stretnúť sa s inými študentmi, študovať a stráviť príjemné chvíle.

Aj študenti so zdravotným postihnutím majú takúto možnosť.

Dokonca môžu požiadať Európsku úniu o väčšie množstvo peňazí, ak potrebujú so sebou zobrať asistenta alebo potrebujú inú pomoc.

Viac informácií sa dočítaš na stránke Európskej únie:
https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities/individuals/physical-mental-conditions_en

Právo na spravodlivosť

Európska únia má zákony na ochranu ľudí, ku ktorým sa správajú zle alebo nespravodlivo.

Títo ľudia sa môžu obrátiť na súd a povedať o zlých veciach, ktoré sa im stali.

Takto im môže súd pomôcť a ochrániť ich.

Pri tejto pomoci majú ľudia so zdravotným postihnutím právo, aby:

- rozumeli všetkým veciam a aby im bolo jasné, čo sa deje,
- boli informovaní o svojich právach,
- dostali potrebnú podporu zadarmo,
- boli chránení pred ľuďmi, ktorí sa k nim správali zle, a pred akýmkoľvek iným rizikom.

Viac informácií si prečítaš na stránke Európskej únie:

https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/criminal-justice/victims-rights_sk

Aj ľudia, ktorí sa dostali pred súd, pretože urobili niečo zlé, majú isté práva. Majú napríklad právo na to, aby:

- boli informovaní o svojich právach,

- mali pri sebe človeka, ktorý im pomôže porozumieť, ak na súde hovoria cudzím jazykom,
- mali právnik, ktorý im pomôže vyjasniť si veci na súde.

Viac informácií si prečítaš na stránke Európskej únie:

https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/criminal-justice/rights-suspects-and-accused_en#designingcriminallaw

Právo na zdravotnú starostlivosť

Ako Európan máš právo na zdravotnú starostlivosť.

Znamená to, že keď si chorý, môžeš ísť do nemocnice, k lekárovi a môžeš si kúpiť lieky.

Máš na to právo, aj keď cestuješ do inej krajiny Európskej únie.

Ak musíš za pobyt v nemocnici alebo lekárovi v inej krajine zaplatiť, v tvojej vlastnej krajine ti môžu tieto peniaze preplatiť.

Viac informácií si prečítaš na stránke Európskej únie:

https://ec.europa.eu/health/cross_border_care/overview_sk

Nákup tovaru z iných krajín

Európska únia chráni tvoje práva pri nakupovaní tovaru z iných krajín Európskej únie. Máš napríklad právo:

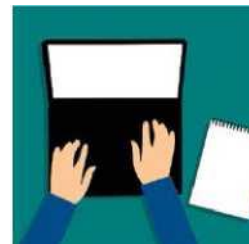
- dostať jasnú a správnu informáciu o veci, ktorú si chceš kúpiť.
Napríklad o jej cene,
- kúpiť si veci za rovnakú cenu ako ľudia z tej krajiny.
Netreba zaplatiť viac len preto, že si z inej krajiny,

- vrátiť tovar kúpený cez internet,
- dostať späť svoje peniaze, ak tovar nie je v poriadku,
- zrušiť objednávku alebo vrátiť tovar do 14 dní.

Viac informácií nájdeš na stránke Európskej únie:

https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/pricing-payments/index_sk.htm

Verejné internetové stránky

Európska únia má zákon o tom, že internetové stránky verejných inštitúcií v Európe musia byť zrozumiteľné pre každého.

Znamená to, že napríklad stránka nemocnice v tvojom meste alebo stránka samotného mesta by mali byť ľahko použiteľné.

Ľudia so zdravotným postihnutím a aj všetci ostatní ľudia budú vedieť používať takéto stránky a nájsť na nich všetky informácie.

Podľa zákona budú musieť byť všetky takéto stránky prístupné do septembra 2020.

Viac informácií môžeš nájsť v brožúrke EDF:

http://www.edf-feph.org/sites/default/files/final_edf_web_and_apps_directive_toolkit_may_2017_0.pdf

Telefonovanie

Európska únia má zákony aj na to, aby mohli ľudia so zdravotným postihnutím používať telefóny ako všetci ostatní.

Telekomunikačné spoločnosti by mali myslieť na ľudí so zdravotným postihnutím.

Mali by zaručiť, aby mohli používať telefóny ako všetci ostatní.

Napríklad nevidiaci ľudia potrebujú telefóny s aplikáciou, ktorá im prečíta sms.

Existuje tiež telefónne číslo, na ktoré zavolaš, keď potrebuješ pomoc. Napríklad, keď sa ti stane na ulici nejaká nehoda alebo ak sa dostaneš do nebezpečenstva.

Viac informácií nájdeš na stránke Európskej únie:
<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/eu-rules-112>

Prístup k televízii

Európska únia sa usiluje zaistiť, aby televíznym programom rozumeli aj ľudia so zdravotným postihnutím.

Televízne programy by mali obsahovať väčšie množstvo titulkov a tlmočenia do posunkového jazyka pre ľudí, ktorí sú nepočujúci.

Európska únia pracuje na zákone, ktorý by umožnil ľuďom s postihnutím lepšie rozumieť televízii.

Keď budú ľudia so zdravotným postihnutím vedieť, čo sa vysiela v televízii, budú si môcť vybrať programy, ktoré chcú, rovnako ako všetci ostatní ľudia.

Viac informácií nájdeš na stránke Európskej únie:
<http://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/audiovisualmedia-services>

Volebné právo

Volebné právo je veľmi dôležité.

Právo voliť by mali mať všetci ľudia.
Pri voľbách si vyberáme, kto bude v Európe rozhodovať a pracovať na zákonoch, ktoré sa týkajú aj nás.

Máme aj právo byť zvolení, ak si nás ľudia vyberú.
To znamená, že aj ty môžeš byť človek, ktorý bude rozhodovať o zákonoch v Európe.

Právo voliť by mali mať všetci ľudia so zdravotným postihnutím.

Ich hlas má rovnakú silu ako hlas každého iného človeka.

Ak žiješ v inej krajine Európskej únie, stále máš právo voliť aj byť volený v tejto krajine rovnako ako všetci jej obyvatelia.

Nemali by ťa z volieb vylúčiť len preto, že si z inej krajiny.

Viac informácií nájdeš na stránke Európskej únie:

http://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/eu-citizenship/electoral-rights_en

Preukaz EÚ pre osoby so zdravotným postihnutím

Európska únia pripravila „Preukaz EÚ pre osoby so zdravotným postihnutím“.

Tento preukaz by mal pomôcť človeku so zdravotným postihnutím, keď cestuje do inej krajiny EÚ alebo tam žije.

Vďaka preukazu má človek so zdravotným postihnutím niektoré výhody. Napríklad pri kultúre, športe či iných činnostiach.

Ľudia so zdravotným postihnutím môžu použiť tento preukaz, napríklad keď si kupujú lístok do múzea alebo na futbalový zápas.

Ľudia s mentálnym postihnutím môžu s týmto preukazom dostať informácie v ľahko-čitateľnom formáte.

V súčasnosti sa tento preukaz používa v 8 krajinách:

- Belgicko,
- Cyprus,
- Estónsko,
- Fínsko,
- Taliansko,
- Malta,
- Rumunsko,
- Slovinsko.

Znamená to, že ľudia môžu preukaz využívať iba v týchto 8 krajinách.

Napríklad môže ju využívať Belgičan so zdravotným postihnutím, ktorý cestuje do Talianska.

Viac informácií sa dozvieš na stránke Európskej únie:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1139>

Problémy, ľudí so zdravotným postihnutím v Európe

Práva, o ktorých sme písali na predošlých stranách, sú veľmi dôležité. Európska únia urobila veľký kus práce, aby zlepšila život ľudí so zdravotným postihnutím.

Stále však majú veľa problémov, a nemôžu naplno využívať svoje práva tak, ako všetci ostatní ľudia.

Napríklad:

Študovať alebo pracovať v inej krajine Európskej únie je pre ľudí so zdravotným postihnutím stále ťažké.

Je to preto, lebo je stále veľa vecí, ktoré ľudia so zdravotným postihnutím nemôžu využívať.

Napríklad, nemôžu cestovať všetkými vlakmi či autobusmi.

Ak sa chceš presťahovať do inej krajiny Európskej únie, získať peniaze na život môže byť v tejto krajine zložité.

V tejto krajine môže trvať dlho, kým uznajú tvoje zdravotné postihnutie a budú súhlasiť s podaním pomoci, ktorú potrebuješ.

Niektorí ľudia so zdravotným postihnutím nemajú spôsobilosť na právne úkony.

Znamená to, že nemôžu rozhodovať o svojom živote.

Nemôžu ani voliť či byť volení.

Rozhoduje za nich niekto iný.

A to je naozaj zle.

Každý človek by mal mať právo rozhodovať o svojom živote.

Veľmi veľa ľudí so zdravotným postihnutím v Európe nemá prácu.

Bez práce je ťažké byť nezávislý od iných ľudí.

Je ťažké byť súčasťou spoločnosti.

Situácia je ešte ťažšia pre ženy so zdravotným postihnutím.

Aj keď ľudia so zdravotným postihnutím prácu majú, často zarábajú menej ako ľudia bez postihnutia. Je to nespravodlivé.

Keď Európska únia pripravuje zákony, nepýta sa vždy na názor ľudí so zdravotným postihnutím a ich organizácií.

Zákony a rozhodnutia v Európe sa týkajú aj ľudí so zdravotným postihnutím, preto ich názor treba vypočuť.

O veciach, ktoré sa týkajú ľudí so zdravotným postihnutím by sa malo rozhodovať spoločne s nimi.

O ničom, čo sa nás týka, by sa nemalo rozhodovať bez nás!

Čo by ešte mala robiť Európska únia na ochranu ľudí so zdravotným postihnutím?

Európska únia by mala:

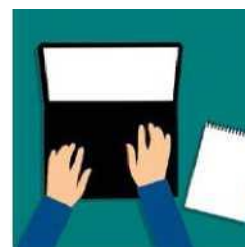
- Počúvať ľudí so zdravotným postihnutím a ich organizácie. O ničom, čo sa nás týka, by sa nemalo rozhodovať bez nás!
- Zaručiť, aby sa s ľuďmi so zdravotným postihnutím zaobchádzalo spravodlivo a aby mali v živote rovnaké šance ako všetci ostatní.
- Pracovať na tom, aby boli všetky veci a služby v Európe prístupné pre všetkých ľudí, aj pre ľudí so zdravotným postihnutím.
- Európska únia by mala mať zákon, ktorý by zaručil, že všetky veci a služby budú dostupné pre každého.

- Zaručiť, aby všetci ľudia so zdravotným postihnutím mohli využívať svoje práva. Aby mali prístup k zdravotnej starostlivosti, práci, školám a iným veciam.
- Zaručiť, aby mali všetci ľudia so zdravotným postihnutím dávky sociálnej starostlivosti kdekoľvek v Európe, kde sa rozhodnú žiť.
- zaručiť, aby ľudia so zdravotným postihnutím mohli bez problémov cestovať lietadlom, loďou, vlakom a autobusom.
- zaručiť, aby sa európske peniaze míňali na veci, ktoré pomôžu aj ľuďom so zdravotným postihnutím využívať všetky veci a služby.

Ako konať, ak porušujú tvoje práva

Ak sa ti zdá, že porušujú tvoje práva, nespravodlivo s tebou zaobchádzajú, je dôležité ozvať sa!

Svoju sťažnosť môžeš poslať viacerým organizáciám. Tie ti pomôžu vyriešiť problém!

Napríklad:

Môžeš poslať sťažnosť ľuďom z Európskej únie tak, že vyplníš dotazník na tejto linke:

https://ec.europa.eu/assets/sq/report-a-breach/complaints_en/

Alebo môžeš svoju žiadosť poslať na túto adresu:

European Commission
Secretary-General
B-1049 Brussels
Belgium

Tiež sa môžeš ozvať kancelárii Európskej únie v tvojej krajine.

Viac informácií nájdeš na stránke:

https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/local-offices-eu-member-countries_en

Môžeš tiež osloviť „**Equinet**“.

„Equinet“ je organizácia, ktorá bojuje za to, aby sa so všetkými ľuďmi zaobchádzalo spravodlivo.

Členovia Equinetu pochádzajú zo všetkých členských krajín.

Viac informácií sa dočítaš na jej stránke:

<http://www.equineteurope.org/-Equinet-Members>

Ak máš problém pri cestovaní lietadlom, loďou, vlakom alebo autobusom, v každej krajine Európskej únie sú kancelárie, kde ti pomôžu.

Viac informácií nájdeš tu:

https://ec.europa.eu/transport/themes/passengers/neb_en

Stránka Európskej únie ti dá informácie o právach všetkých ľudí v Európe.

Viac informácií nájdeš tu:

https://europa.eu/youreurope/citizens/index_en.htm

Kedykoľvek sa môžeš obrátiť aj na nás, na EDF.

Môžeme ti poradiť ohľadom tvojich práv.

Pomôžeme ti nájsť osobu, na ktorú sa môžeš obrátiť so sťažnosťou.

Môžeš nám poslať email na adresu: info@edf-feph.org.

Môžeš sa ozvať aj našim členom.

Naši členovia sú takmer so všetkých európskych krajín.

Zoznam našich členov nájdeš tu:

<http://edf-feph.org/about-us/members/full-member>

